

DE BEVRIJDING (Deel 2)

De periode 17 april 1945 t/m 25 april 1945

Maandag 23 april vreugde en verdriet

Na de gevechtshandelingen op zondagavond 22 april 1945 wachten de gezinnen van wasbaas Dijkstra en Geleijnse in angstige spanning af wat er verder gaat gebeuren.

Vervolg deel 1:

Geleijnse schrijft: 'In Gods handen zijn wij veilig geweest, want de volgende morgen maandag 23 april 1945 om tien uur in de voormiddag kwam het gehele Canadese regiment van de Seaforth Highlanders de stichting en omgeving bevrijden en wij waren voorgoed van de moffen af. We hesen de vlag en in tegenwoordigheid van de commanderende officier en zijn staf, die in mijn huis zijn hoofdkwartier vestigde, zongen we het Wilhelmus. Toch was het evengoed nog een eigenaardige toestand, want de frontlijn liep nu van het dorp Achterveld langs het kerkepadje naar de boerderij Harreveld (boer Lagerwey) over het erf van Boer Leenstra en boer J. Dijkstra. Dus de grootste helft van de Ringlaan was nog niet bevrijd. Intussen waren de vijanden voorzichtiger geworden, maar toch bezetten zij nog de woning van onze chauffeur Aalt Stoffelsen. Tijdens een vuurgevecht tussen de Duitsers en de Canadezen werd de oudste dochter **Dirkje Stoffelsen** dodelijk getroffen evenals drie Duitse soldaten.'

Locatie

Het huisje van **Aalt Stoffelsen** staat twintig meter over de Moorsterbeek en dat is juist de gemeentegrens van Barneveld met Scherpenzeel. 'Kolfschoten' heet het daar, een buurtschap waarvan de naam ontleend is aan een aloude boerenhoeve. Enkele honderden bunders vruchtbare valleigrond, akkers en velden omzoomd door houtwallen, vormen er tezamen 'Klein en Groot Kolfschoten'. Stoffelsen woont er sinds 1924, toen hij te werk werd gesteld op De Glindhorst en later de Rudolphstichting. Door de jaren heen is er in hem een diepe verknochtheid gegroeid aan de buurtschap en aan De Glind. (Bron: Barneveldse krant van dinsdag 8 mei 1979)

Aanvulling van de schrijvers

Op 15 april 1945 werden in Aalten enkele honderden leden van de Binnenlandse Strijdkrachten samengebracht in een haastig gevormd bataljon: The Dutch Battalion. Dit bataljon, dat bestond uit leden van het verzet en het strijdend gedeelte van de Binnenlandse Strijdkrachten, maakte vanaf die dag deel uit van het Eerste Canadese Leger. Het had o.a. tot taak het niet bevrijde deel van Nederland te bevrijden en hulp te bieden bij de flankbeveiliging van de geallieerde troepenmacht op de Veluwe. In het boek *Het vergeten bataljon* van Henk Krosenbrink zijn persoonlijke ervaringen van de leden van dit bataljon vastgelegd. Over de bijdrage van dit legertje is in de geschiedschrijving vrijwel niets terug te vinden. Vandaar de titel van het boek.

Over de gevechten op 23 april 1945 in de buurtschap De Glind en de directe omgeving schrijft kroniekschrijver Heinen: 'We gaan met een afdeling stoottroepen mee. Eerst een eindje op Scherpenzeelaan, dan richting Asschat – Amersfoort. Dan komen we in vijandelijk gebied waar veel geschoten wordt. Krijgsgevangenen komen achter elkaar binnen. We zoeken dekking en komen tot de conclusie dat we vanuit een huis beschoten worden. Ik neem de voorkant voor mij. Overal waar ik wat vermoedde schoot ik. Ik zag wat bewegen achter de voordeur en gaf een stoot vuur uit de stengun. Helaas zag ik later een meisje van 21 jaar dat dood in de gang lag. Dit is oorlog. Ik zal dit altijd bij mij blijven dragen.....'

Diet, de dochter van pachtboer Jelsma, kan zich dit voorval nog goed herinneren. Ze vertelt: 'De familie Stoffelsen woonde naast ons en ik weet nog dat Dirkje, de oudste dochter, in de laatste

oorlogsdagen per ongeluk is doodgeschoten. Zij lag opgebaard in de kamer. In die kamer lag ook een Duitse soldaat die eveneens was omgekomen. Het was voor het eerst dat ik dode mensen zag.'

Vervolg Geleijse:

'Opnieuw grote verslagenheid over ons allen. We kenden haar allemaal als een vroom meisje dat stil op de achtergrond de ontzaggelijke taak van moeder over een groot gezin vervulde. Reeds op vijftienjarige leeftijd toen haar moeder stierf, kwam zij er alleen voor te staan. Nu werd ze plotseling uit het leven weggeroepen. Ik weet wel, zo gingen er duizenden in deze vreselijke oorlog, maar hier in onze kleine kring waar men elkaar zo goed kent, grijpt dit alles ons ontzettend aan. Maar ook haar missen wij. Als wij over de bevrijding spreken of denken dan neemt ook zij in onze gedachten een grote plaats in. Tjitske Terpstra heeft dat bij de begrafenis namens de meisjesvereniging *Sola Deo Gloria* op treffende wijze vertolkt.'

Aanvulling van de schrijvers

Maandag 23 april 1945 is de dag van de bevrijding van de buurtschap De Glind en de Rudolphstichting, maar het is ook de dag van de begrafenis van **Huib van der Fange** en **Gerardus Johannes van Wijk** die op 17 april sneuvelden en het is eveneens de dag dat een jonge vrouw door eigen vuur sneuvelde. Collateral damage noemen ze dat tegenwoordig. **Alfred Hager**, een uithuisgeplaatste jongen, die in oorlogstijd op de Rudolphstichting werd geplaatst, kwam nog elk jaar op De Glind tijdens de dodenherdenking op 4 mei. Hij miste de naam van Dirkje Stoffelsen op de gedenkplaat van het oorlogsmonument. Hij vond dat ook zij een oorlogsslachtoffer was. Wie nu het oorlogsmonument bezoekt in De Glind en de gevallen wil eren, ziet naast de gedenkplaat een eenvoudige zwarte gedenkplaat met de naam van Dirkje Stoffelsen erop. Voordat Alfred Hager is gestorven, heeft hij dat nog kunnen meemaken.

Op 13 januari 2015 overleed Alfred Hager aan een slopende ziekte. Fred, zoals de meesten hem kennen, was een markant figuur en herkenbaar aan zijn cowboyhoed die voorzien was van het embleem van de Seaforth Highlanders of Canada. In 2014 was hij getuige van de onthulling van de gedenksteen voor de gevallen oorlogsslachtoffers H.J. van der Fange en G.J. van Wijk. Er bleef nog een grote wens van Fred over: ook het embleem van de Seaforth Highlanders of Canada zou toegevoegd moeten worden aan het oorlogsmonument. Zo wilde hij de Canadese soldaten eren die in De Glind zijn gesneuveld. (Bron: Glind.nl, in memoriam Alfred Hager)

Wordt vervolgd

Jaap Krediet en Rieke Visser